

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВЛАДА**

Е

НАЦРТ

**ЗАКОН
О ЗАШТИТИ ЖРТАВА РАТНЕ ТОРТУРЕ**

Бања Лука, децембар 2017. године

ЗАКОН О ЗАШТИТИ ЖРТАВА РАТНЕ ТОРТУРЕ

Члан 1.

Овим законом уређују се услови и поступак за признавање статуса и права жртава ратне тортуре, права по основу утврђеног статуса и начин њиховог остваривања, начин обезбјеђивања средстава за остваривање тих права, те друга питања од значаја за признавање статуса и права по овом закону.

Члан 2.

(1) Овај закон искључује било који облик дискриминације и промовише, односно обезбјеђује принципе равноправности полова, правичности, социјалне осјетљивости и солидарности, те равнотежу између приватног интереса и друштвених могућности.

(2) Изрази употријебљени у овом закону као што су: жртва, лице, странка, логораш и слично равноправно и једнако подразумијевају женски и мушки пол.

Члан 3.

(1) Жртва ратне тортуре у смислу овог закона је лице које је у вријеме и у вези са оружаним сукобима на територији бивше Социјалистичке Федеративне Републике Југославије (у даљем тексту: СФРЈ), у периоду од 17. августа 1990. године до 19. јуна 1996. године, било изложено неком од облика тортуре (у даљем тексту: жртва тортуре).

(2) Под тортуром у смислу овог закона подразумијева се свака радња којом се неком лицу намјерно наноси бол или тешка тјелесна или душевна патња с циљем да се од тог лица или неког трећег лица добију одређени подаци или признања, или да се то лице казни за дјело које је оно или неко треће лице починило или за које се сумња да га је починило да би се то лице застрашило или да би се на то лице извршио притисак, или због било којег другог разлога заснованог на било којем облику дискриминације ако ту бол или те патње наноси службено лице или било које друго лице које дјелује у службеном својству или на подстицај тог лица или с његовим изричитим или прећутним пристанком.

(3) Израз „тортура“ не односи се на бол и патње које су посљедица законских санкција или су неодвојиве од тих санкција.

Члан 4.

Према облику тортуре, жртва тортуре у смислу овог закона је:

1) лице које је незаконито било лишено слободе, затворено или му је била ограничена слобода кретања у било којем затвореном или отвореном простору који је служио за ту сврху – логор, затвор, сабирни центар, кућни затвор, те друга мјеста затварања или присилног рада (у даљем тексту: логораш),

2) лице које је било принуђено на обљубу или неку другу полну радњу употребом силе или пријетње да ће напасти на његов живот и тијело или живот и тијело њему блиског лица (у даљем тексту: жртва сексуалног насиља),

3) лице које је било изложено било којем другом облику тортуре у складу са чланом 3. овог закона.

Члан 5.

Статус жртве тортуре и права у складу са овим законом може остварити лице које је:

1) држављанин Босне и Херцеговине и које на територији Републике Српске или Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине има пребивалиште у посљедње три године прије подношења захтјева,

2) држављанин Босне и Херцеговине и које борави у иностранству, али је посљедње три године прије одласка у иностранство имало пребивалиште, односно боравак на територији Републике Српске или Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

Члан 6.

Статус жртве тортуре и права у складу са овим законом може остварити и лице које је страни држављанин, а које је имало боравак на територији Републике Српске посљедње три године прије подношења захтјева.

Члан 7.

(1) Статус жртве тортуре и право у складу са овим законом може се остварити ако по истом чињеничном основу није већ остварено у Републици Српској, Федерацији Босне и Херцеговине, Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине или држави у окружењу, у складу са прописима којима је уређена област:

- 1) борачко-инвалидске заштите (изузев права на борачки додатак),
- 2) заштите цивилних жртава рата,
- 3) заштите породица несталих лица,
- 4) облигационих односа и накнаде ратне штете.

(2) Статус жртве тортуре и право у складу са овим законом не може остварити лице које је било припадник непријатељских оружаних снага и паравојних формација.

Члан 8.

(1) Лице са утврђеним статусом жртве тортуре по овом закону може да оствари сљедећа права:

- 1) право на мјесечно новчано примање,
- 2) право на здравствено осигурање,
- 3) право на ослобађање од трошкова личног учешћа у коришћењу здравствене заштите, односно партиципацију,
- 4) право на бањску рехабилитацију,
- 5) подстицај за запошљавање и samozapoшљавање по посебним програмима.

(2) Лицу са утврђеним статусом жртве тортуре може се пружити посебна психолошка подршка у складу са прописима којим се уређује област здравствене заштите.

Члан 9.

Лицу са утврђеним статусом жртве тортуре може се обезбиједити социјална заштита, бесплатна правна помоћ и ослобађање од плаћања административних и судских такса у складу са прописима којим се уређују наведене области.

Члан 10.

(1) Мјесечно новчано примање жртава тортуре утврђује се у висини која је прописом из области заштите цивилних жртава рата прописана за одређену групу цивилних жртава рата, и то:

1) за жртву тортуре из члана 4. т. 1) и 3) овог закона која је у вријеме доживљене тортуре била малољетна и има утврђено тјелесно оштећење од 20% до 60% износ примања је у висини цивилне инвалиднине шесте групе, а ако је тјелесно оштећење веће од 60% износ примања је у висини цивилне инвалиднине која је прописана за утврђену групу, односно проценат инвалидитета,

2) за жртву сексуалног насиља претрпљеног за вријеме заробљеништва износ примања је у висини прописане цивилне инвалиднине четврте групе,

3) за остале жртве сексуалног насиља износ примања је у висини прописане цивилне инвалиднине шесте групе.

(2) Мјесечно новчано примање за жртву сексуалног насиља у висини прописане цивилне инвалиднине друге групе утврђује се у сљедећим случајевима:

1) присилне трудноће настале као посљедица сексуалног насиља,

2) присилно изазваног побачаја као посљедица сексуалног насиља,

3) рођења дјетета због присилне трудноће настале као посљедица сексуалног насиља,

4) сексуалног насиља почињеног према малољетном лицу.

(3) Ако жртва сексуалног насиља сматра да би по основу тјелесног оштећења задобијеног под околностима из члана 3. став 1. овог закона могла остварити већа примања од примања из става 1. овог члана, може поднијети захтјев за утврђивање степена тог оштећења и права на новчано примање које одговара утврђеној групи инвалидитета.

(4) Оцјена инвалидитета у смислу става 1. тачка 1) и става 3. овог члана врши се у складу са прописима којима се уређује заштита цивилних жртава рата.

(5) Ако у поступку оцјене инвалидитета из става 4. овог члана странка неоправдано не приступи на преглед пред љекарску комисију или на било који начин онемогући да љекарска комисија да налаз и мишљење, сматраће се да је одустала од захтјева.

Члан 11.

(1) Жртва тортуре има право на здравствено осигурање у обиму прописаном за раднике осигуранике, уколико није и не може бити осигурана по неком другом основу утврђеном прописима из области здравственог осигурања.

(2) Жртва тортуре из члана 4. став 2. овог закона има право на ослобађање од трошкова личног учешћа у коришћењу здравствене заштите, односно партиципацију уколико не испуњава услове за то право по прописима из области здравственог осигурања.

(3) Средства за остваривање права из ст. 1. и 2. овог члана обезбјеђује Министарство рада и борачко-инвалидске заштите (у даљем тексту: Министарство).

Члан 12.

Лицу са утврђеним статусом жртве тортуре обезбјеђује се бањска рехабилитација коју организује Министарство по посебном пројекту на који Влада даје сагласност.

Члан 13.

Жртви тортуре из члана 4. тачка 2) овог закона обезбиједиће се право на подстицај за запошљавање и самозапошљавање у складу са посебним програмима Владе којима се обезбјеђује запошљавање и самозапошљавање незапослених лица.

Члан 14.

(1) Захтјев за признавање статуса жртве тортуре и права на мјесечно новчано примање, као и захтјев за признавање права на здравствено осигурање подноси се градском, односно општинском органу управе надлежном за послове борачко-инвалидске заштите и заштите цивилних жртава рата (у даљем тексту: првостепени орган), по мјесту пребивалишта подносиоца захтјева.

(2) Образац захтјева из става 1. овог члана биће доступан на интернет страници Министарства.

Члан 15.

(1) Доказе о претрпљеној тортури под околностима из члана 3. став 1. овог закона орган који води поступак прибавља по службеној дужности.

(2) Орган који води поступак цијени и доказе из члана 16. овог закона које је подносилац захтјева приложио уз захтјев за признавање статуса из члана 14. став 1. овог закона.

(3) Изузетно од става 1. овог члана, доказе о чињеницама из члана 10. став 2. т. 1), 2) и 3) овог закона прибавља подносилац захтјева.

Члан 16.

(1) Чињеница да је неко лице било изложено тортури под околностима из члана 3. став 1. овог закона утврђује се на основу увјерења које, у складу са својим службеним евиденцијама и расположивом грађом, издаје Републички центар за истраживање рата, ратних злочина и тражење несталих лица (у даљем тексту: Центар), у року од 30 дана од дана пријема захтјева од органа који води поступак.

(2) Чињеница из става 1. овог члана може се утврђивати и на основу доказа којима у оквиру своје надлежности располажу други републички органи, институције или службе.

(3) Под доказима у смислу става 2. овог члана сматрају се: правоснажне судске одлуке, исправе, увјерења, службени акти и документи настали у вршењу службене дужности или јавног овлашћења, налази вјештака, записници о увиђају, медицинска документација, изјаве странке и свједока дате надлежном органу, те други докази који су подобни за утврђивање стања ствари и који одговарају поједином случају.

(4) Статус жртве тортуре и права у складу са овим законом не могу се утврдити само на основу изјаве странке и свједока.

(5) Медицинска документација о лијечењу странке као доказ у смислу става 3. овог члана мора да потиче из периода из члана 3. став 1. овог закона или најкасније пет година по истеку тог периода, док се каснија медицинска документација узима у обзир само заједно са осталим доказима којим се доказује иста чињеница.

(6) У поступку за утврђивање статуса жртве тортуре, орган који води поступак ће, у зависности од утврђеног чињеничног стања, тражити и мишљење Савеза логораша Републике Српске и/или Удружења жена жртава рата Републике Српске.

(7) Ако удружења из става 6. овог члана не доставе своје мишљење у року од 30 дана по пријему захтјева, орган који води поступак ће одлучити и без тог мишљења.

Члан 17.

(1) Првостепени орган одлучује о захтјеву из члана 14. овог закона доношењем управног акта којим захтјев одбацује, одбија или усваја.

(2) Против аката првостепеног органа из става 1. овог члана може се изјавити жалба Министарству, у року од 15 дана од дана достављања.

(3) Рјешење првостепеног органа којим се признаје статус жртве тортуре и/или право на мјесечно новчано примање, подлијеже ревизији коју врши Министарство по службеној дужности.

(4) Ако је на првостепено рјешење изјављена жалба, о ревизији и жалби се рјешава истим рјешењем.

(5) Ревизија и жалба не одлажу извршење првостепеног рјешења из става 3. овог члана, осим рјешења које је донесено у поновном поступку.

(6) Ако жалбу уважи, Министарство ће укинути првостепено рјешење и само другачије ријешити ствар или вратити предмет првостепеном органу на поновни поступак.

(7) Против рјешења Министарства донесеног у поступку ревизије или у поступку по жалби може се покренути управни спор у року од 30 дана од дана достављања.

(8) Против рјешења Министарства донесеног у поступку ревизије или у поступку по жалби којим је првостепено рјешење укинуто или поништено и враћено на поновни поступак, не може се водити управни спор.

Члан 18.

(1) У вршењу ревизије првостепеног рјешења, Министарство може дати сагласност на рјешење, може га измијенити или укинути и само ријешити ствар у корист или на штету странке, или га укинути или поништити и вратити првостепеном органу на поновни поступак.

(2) Министарство ће у поступку ревизије измијенити или укинути првостепено рјешење ако утврди да су у првостепеном поступку непотпуно или погрешно утврђене чињенице, да се није водило рачуна о правилима поступка који би били од утицаја на рјешење ствари, да су погрешно оцијењени докази, да је из утврђених чињеница изведен погрешан закључак о чињеничном стању или да је погрешно примијењен пропис на основу кога је ствар ријешена.

(3) Првостепени орган чије је рјешење у поступку ревизије укинуто и враћено на поновни поступак, доноси ново рјешење које подлијеже ревизији у којој се испитује да ли је оно у складу са разлозима због којих је раније рјешење укинуто и враћено на поновни поступак.

Члан 19.

(1) У поступку за остваривање статуса жртве тортуре и права по овом закону примјењују се одредбе закона којим се регулише општи управни поступак, ако овим законом није другачије прописано.

(2) Уколико је у поступку из става 1. овог члана неопходна непосредна изјава странке, странка ће се саслушати на начин који је за њу најмање трауматичан, при чему ће се посебно водити рачуна о родној осјетљивости.

Члан 20.

За рјешавање о статусу и правима жртве тортуре за лица која немају пребивалиште у Републици Српској, мјесно је надлежан првостепени орган према мјесту посљедњег пребивалишта, односно боравка у Републици Српској.

Члан 21.

Трошкове органа у поступку за остваривање статуса и права жртве тортуре у складу са овим законом, сноси орган који води поступак.

Члан 22.

(1) Право на мјесечно новчано примање по овом закону, припада од првог дана наредног мјесеца по подношењу захтјева из члана 14. став 1. овог закона.

(2) Рјешење којим је признато право на мјесечно новчано примање по овом закону извршава првостепени орган по службеној дужности и води евиденцију о корисницима и извршеним исплатама.

(3) За кориснике права са пребивалиштем у иностранству рјешење из става 2. овог члана извршава орган код кога се корисник води у евиденцији.

Члан 23.

(1) Министарство води јединствену матичну евиденцију корисника права по овом закону и обезбјеђује тајност података у складу са прописима из области заштите личних података.

(2) Министар правилником утврђује садржај и начин вођења евиденција корисника права по овом закону.

Члан 24.

(1) Мјесечно новчано примање странка може примати лично или посредством пуномоћника, односно законског заступника.

(2) Уколико се исплата мјесечног новчаног примања врши посредством пуномоћника или законског заступника, сваких шест мјесеци је обавезно пуномоћ обновити, односно доставити доказ о животу.

Члан 25.

(1) Корисник права на мјесечно новчано примање по овом закону дужан је да надлежном органу пријави сваку промјену која је од утицаја на остваривање и престанак тог права у року од 15 дана од дана настанка промјене.

(2) Ако корисник не пријави промјену која је од утицаја на остваривање права, исплата примања ће се обуставити све док корисник не пријави промјену, без права на неисплаћена примања.

(3) Сматра се да корисник није пријавио промјену и када је одсутан из мјеста пребивалишта, односно боравишта или се налази у иностранству дуже од 60 дана, а нема пуномоћника, односно законског заступника, као и када није обновљена пуномоћ или достављен доказ о животу након истека рока из члана 24. став 2. овог закона.

Члан 26.

(1) Мјесечно новчано примање по овом закону исплаћују се по истеку мјесеца за који се врши исплата.

(2) Уколико наступи разлог због којег престаје право на мјесечно новчано примање, исплата се врши закључно са мјесецом у којем је настао разлог за престанак права.

Члан 27.

(1) Потраживања новчаних примања по овом закону застаријевају за три године од дана доспјелости сваког појединог примања.

(2) Право из кога проистичу новчана примања по овом закону застаријева за пет година од дана доспјелости најстаријег појединог потраживања послије кога није вршена исплата.

Члан 28.

Доспјели, а неисплаћени износи новчаних примања по овом закону могу се насљеђивати.

Члан 29.

Права стечена по овом закону не могу се пренијети на друго лице.

Члан 30.

(1) Лице коме је исплаћено новчано примање по овом закону на које није имало право дужно је да врати примљени износ:

1) ако је на основу нетачних података за које је знало или морало знати да су нетачни или је на други противправни начин остварило новчано примање које му не припада, или је очигледном грешком надлежног органа остварило новчано примање у већем износу него што му припада,

2) ако је остварило новчано примање због тога што није пријавило настале промјене које утичу на обим и престанак права, а знало је или је морало знати за те промјене,

3) ако је примило износ већи од износа који му је одређен рјешењем.

(2) Потраживање према лицу из става 1. овог члана застаријева истеком рока одређеног законом којим се уређују облигациони односи.

(3) Рок из става 2. овог члана почиње тећи од дана коначности рјешења којим је утврђено да странци не припада исплаћено новчано примање или да јој припада у мањем обиму (став 1. т. 1. и 2. овог члана), односно од дана када је извршена посљедња неправилна исплата (став 1. тачка 3. овог члана).

(4) Лице из става 1. овог члана дужно је да врати новчано примање највише у износу примљеном за посљедње три године, рачунајући од посљедње исплате на коју није имало право.

Члан 31.

(1) Органи надлежни за рјешавање о правима по овом закону по службеној дужности врше надзор над примљеном члана 30. овог закона.

(2) Рјешење којим се странка обавезује да врати неосновано примљена средства доноси првостепени орган који је мјесно надлежан да рјешава о главној ствари.

(3) Против рјешења из става 2. овог члана странка има право жалбе Министарству, у року од 15 дана.

Члан 32.

(1) Ако је лице из члана 30. овог закона и даље корисник новчаног примања по овом закону или закону из области борачко-инвалидске заштите или заштите цивилних жртава рата, административно извршење коначног рјешења о накнади штете врши се у висини од једне половине до пуног износа новчаног примања.

(2) Ако лице из члана 30. овог закона није корисник права у смислу става 1. овог члана, извршење се спроводи у складу са законом којим се уређује извршни поступак.

Члан 33.

Средства потребна за остваривање права прописаних овим законом обезбјеђују се у буџету Републике Српске.

Члан 34.

(1) Трошкови у вези са остваривањем права на мјесечна новчана примања по овом закону обезбјеђују се у буџету Републике Српске.

(2) Трошковима у смислу става 1. овог члана сматрају се трошкови на име накнада банкама, односно организацији поштанског саобраћаја за услуге за извршене исплате новчаних примања и трошкови вјештачења приликом оцјене инвалидитета.

Члан 35.

- (1) Управни надзор над примјеном овог закона врши Министарство.
- (2) Инспекцијски надзор над примјеном овог закона врши надлежна инспекција у складу са законом.

Члан 36.

- (1) Првостепени органи дужни су да на захтјев Министарства поднесу извјештај о спровођењу овог закона и прописа донесених на основу њега.
- (2) Министарство даје првостепеним органима обавезне инструкције за извршавање послова за које су овлашћени овим законом.

Члан 37.

- (1) Првостепени орган казниће се за прекршај новчаном казном од 1.000 КМ до 3.000 КМ:
 - 1) ако у року које одреди Министарство не достави рјешење на ревизију,
 - 2) ако не поступи по коначном рјешењу Министарства, односно ако не изврши то рјешење у року од 30 дана од дана пријема рјешења,
 - 3) ако не достави списе предмета ради одговора на тужбу или предузимања друге радње у судском поступку, у року који одреди Министарство,
 - 4) ако у остављеном року не поступи по акту Министарства којим је наложено извршавање одређене радње у вези са извршавањем овог закона.
- (2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у првостепеном органу новчаном казном од 500 КМ до 1.000 КМ.

Члан 38.

- (1) Захтјев за признавање статуса жртве тортуре и права у складу са овим законом може се поднијети у року од три године од дана ступања на снагу овог закона.
- (2) Ако се захтјев заснива на претходно пресуђеној кривичној ствари, а правоснажност пресуде је наступила по истеку рока из става 1. овог члана, може се поднијети у року од годину дана од дана правоснажности кривичне пресуде.

Члан 39.

- (1) Лице које је стекло статус и право на новчано примање по истом чињеничном основу по прописима Републике Српске из области борацко-инвалидске заштите или заштите цивилних жртава рата, може поднијети захтјев за признавање статуса жртве тортуре, без признавања права прописаних овим законом.
- (2) Лице из става 1. овог члана може поднијети захтјев за признавање статуса и права у складу са овим законом, уколико сматра да је то за њега повољније.
- (3) Лице коме су у случају из става 2. овог члана призната права у складу са овим законом, губи претходно стечени статус и права без могућности њиховог враћања.

Члан 40.

Министар ће у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона донијети правилник којим се прописују матичне евиденције корисника права (члан 23. став 2).

Члан 41.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“.

Број:
Датум:

ПРЕДСЈЕДНИК
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

Недељко Чубриловић

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ НАЦРТА ЗАКОНА О ЗАШТИТИ ЖРТАВА РАТНЕ ТОРТУРЕ

I УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у Амандману XXXII на члан 68. Устава Републике Српске, према којем Република уређује и обезбјеђује, између осталог, и област социјалне заштите, те борачку и инвалидску заштиту, а то подразумијева и заштиту жртава ратне тортуре као цивилних жртава рата.

II УСКЛАЂЕНОСТ СА УСТАВОМ, ПРАВНИМ СИСТЕМОМ И ПРАВИЛИМА НОРМАТИВНОПРАВНЕ ТЕХНИКЕ

Према Мишљењу Републичког секретаријата за законодавство број: 22.04-020-655/17 од 3. новембра 2017. године, уставни основ за доношење овог закона садржан је у Амандману XXXII на члан 68. тачка 12. Устава Републике Српске, према којем Република уређује и обезбјеђује, између осталог, и област социјалне заштите, те борачку и инвалидску заштиту, што подразумијева и заштиту жртава ратне тортуре као цивилних жртава рата.

Обрађивач закона је у складу са чланом 41. став. 2. Правила за израду закона и других прописа Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 24/14), у Образложењу Закона навео разлоге за доношење посебног Закона о заштити жртава ратне тортуре. С тим у вези истакнуто је, између осталог, да је доношење посебног закона произашло из потребе да се у потпуности ријеша питање заштите жртава тортуре у складу са међународним стандардима на начин да се нормира статус, права и начин остваривања права за жртве тортуре, а то је до сада само дјелимично уређено Законом о цивилним жртвама рата („Службени гласник Републике Српске“, бр. 25/93, 32/94, 37/07, 60/07, 111/09 и 118/09).

Овим законом уређују се услови и поступак за признавање статуса и права жртава ратне тортуре, права по основу утврђеног статуса и начин њиховог остваривања, начин обезбјеђивања средстава за остваривање тих права, те друга питања од значаја за признавање статуса и права по овом закону.

Републички секретаријат за законодавство размотрио је Нацрт закона и, не упуштајући се у цјелисходност норми, обрађивачу дао одређене примједбе и сугестије у циљу усклађивања предложеног текста Закона са Правилима за израду закона и других прописа Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 24/14). С тим у вези, дате су примједбе које се односе на усаглашавање текста Закона са чл. 7, 8, 20, 22, 31, 41, 60, 83. и 84. Правила, а односе се на означавање глава и одјељака, као класификационих јединица закона, на предмет садржинских одредаба, садржај прелазних одредаба, садржај образложења, на утицај овог закона на друге прописе и на нормативни облик, језик и стил писања прописа. У случају неусклађености Нацрта закона са Правилима за израду закона и других прописа Републике Српске (члан 60), а у дијелу који се односи на утицај овог закона на друге прописе, обрађивачу закона је скренута пажња да је потребно извршити измјене и допуне закона који уређују здравствено осигурање, социјалну заштиту, бесплатну правну помоћ и судске и административне таксе да би се избјегла неусклађеност овог закона са наведеним законима. Наиме, овим законом (у чл. 8. и 9) дата је могућност обезбјеђења права из наведених области, а да се паралелно не врше измјене предметних закона, осим Закона о судским таксама, који је у форми нацрта у процедури доношења. Поред тога, дата је

сугестија да се у складу са чланом 17. став. 1. тачка з) Пословника о раду Владе Републике Српске прибави мишљење Министарстава здравља и социјалне заштите, Министарства правде и Министарства финансија, с обзиром на то да се материја која се уређује чл. 8. и 9. Нацрта закона од интереса за наведена министарства.

Секретаријат је дао сугестију да се одредбе које се односе на боравак странаца термилошки ускладе са законом којим се уређује област странаца и то кад је у питању стални или привремени боравак странаца на територији Републике Српске.

Поред тога, овај секретаријат је указао обрађивачу на неусклађеност Нацрта закона са Законом о цивилним жртвама рата у погледу коришћења термина цивилна инвалиднина, а не лична инвалиднина.

Такође, дата је сугестија да се прецизније нормира поступак за признавање статуса жртве тортуре и/или права на мјесечно новчано примање и права на здравствену заштиту у погледу нормирања права на жалбу и на право вођења управног спора.

Примједба овог секретаријата односила се на неусклађеност Нацрта закона са Законом о републичкој управи („Службени гласник Републике Српске“, бр. 118/08, 11/09, 74/10, 86/10, 24/12, 121/12, 15/16 и 57/16) у погледу нормирања управног надзора.

Републички секретаријат за законодавство констатује да је обрађивач у Образложењу Закона навео да је поступио у складу са Смјерницама за поступање републичких органа управе о учешћу јавности и консултацијама у изради закона („Службени гласник Републике Српске“, бр. 123/08 и 73/12) и приликом израде закона прибавио приједлоге и сугестије заинтересованих лица, те их уградио у текст Нацрта закона.

Обрађивач закона је дјелимично усвоји наведене примједбе и сугестије и уградио у текст Закона.

Будући да постоји уставни основ за доношење предметног закона, а уважавајући значај предмета овог закона, скрећемо пажњу да је потребно да се до израде Приједлога закона обезбиједи усаглашеност овог закона са законима којим се уређује област здравственог осигурања, социјалне заштите, бесплатне правне помоћи и административних такси да би се обезбиједила у цијелости усаглашеност овог закона са правним системом Републике Српске и са Правилима за израду закона и других прописа Републике Српске.

На основу наведеног, мишљење је овог секретаријата да се Нацрт закона о заштити жртва ратне тортуре може упутити даље на разматрање.

III УСКЛАЂЕНОСТ СА ПРАВНИМ ПОРЕТКОМ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

Министарство за економске односе и регионалну сарадњу је својим мишљењем број: 17.03-020-2622/17 од 15. новембра 2017. године констатовало да је након увида у прописе Европске уније и анализе одредби Нацрта Закона установљено да постоје извори права ЕУ релевантни за предметну материју те је исте обрађивач узео у обзир, због чега у Изјави о усклађености стоји оцјена „дјелимично усклађен“.

Материју нацрта начелно, у дијелу примарних извора права ЕУ, уређују сљедећи извори:

- Уговор о функционисању Европске Уније, Дио Трећи – Политике и унутрашње дјеловање Уније, Наслов V – Простор слободе, безбједности и правде, Поглавље 4 – Правосудна сарадња у кривичним предметима, члан 82. / *Treaty on the Functioning European Union, Title V – Area of Freedom, Security and Justice, Chapter 4 – Judicial Cooperation in Criminal Matters, Article 82*; и
- Повеља о основним правима Европске Уније, Глава I – Достојанство, члан 4. - забрана тортуре, мучења и нехуманог и деградирајућег понашања / *Charter Of*

Fundamental Rights Of The European Union, Title I - Dignity, Article 4 - Prohibition of torture and inhuman or degrading treatment or punishment.

У дијелу секунадних извора права ЕУ, дјелимично су транспоноване одредбе Директиве 2012/29/EU Европског парламента и Савјета о успостави минималних стандарда за права, подршку и заштиту жртава кривичних дјела те о замјени Оквирне директиве Савјета 2001/220/ЈНА од 25. октобра 2012. године / Directive 2012/29/EU of the European Parliament and of the Council on establishing minimum standards on the rights, support and protection of victims of crime, and replacing Council Framework Decision 2001/220/JHA of 25 October 2012.

Одредбама члана 2. Директиве дефинисан је појам жртве кривичног дјела, што је дјелимично преузето одредбама члана 3. Нацрта.

Одредбама члана 4. Директиве је прописана обавеза државама чланицама да осигурају пружање жртвама информације о њиховим правима и врстама и помоћи без непотребног одгађања, што је дјелимично преузето одредбама чл. 8, 9, 14. и 15. Нацрта.

Начин преузимања садржан је у упоредном приказу усклађености Нацрта Закона о заштити жртава ратне тортуре са правном тековином Европске уније и правним актима Савјета Европе.

У дијелу осталих извора прав ЕУ, узета је у обзир Резолуција Европског парламента о забрани насиља над женама од 26. новембра 2009. године / The resolution of the European Parliament on the elimination of violence against women of 26 November 2009.

Обрађивач је у свом раду, у дијелу правних аката Савјета Европе, користио сљедеће изворе:

– Конвенцију Савјета Европе о спречавању и борби против насиља над женама и насиља у породици од 7. априла 2011. године, Поглавље I. Циљеви, дефиниције, принцип једнакости и недискриминације, опште обавезе, члан 1. Циљеви Конвенције, члан 2. Област примјене Конвенције, члан 3. Дефиниције, члан 4. Основна права, принцип једнакости и недискриминације, члан 5. Обавезе држава и дужна пажња; Поглавље II. Интегрирање политика и прикупљање података члан 7. Свеобухватне и координисане политике, члан 8. Финансијска средства; Поглавље IV. Заштита и подршка, члан 18. Опште обавезе, члан 20. Опште услуге подршке, члан 44. Надлежност, члан 65. Заштита података / *Council of Europe Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence adopted on 7 April 2011. - Chapter I – Purposes, definitions, equality and non-discrimination, general obligations, Article 1 – Purposes of the Convention, Article 2 – Scope of the Convention, Article 3 – Definitions, Article 4 – Fundamental rights, equality and non-discrimination, Article 5 – State obligations and due diligence; Chapter II – Integrated policies and data collection, Article 7 – Comprehensive and co-ordinated policies, Article 8 – Financial resources; Chapter IV – Protection and support Article 18 – General obligations, Article 20 – General support services, Article 44 – Jurisdiction, Article 65 – Data Protection;*

– Конвенцију Савјета Европе о заштити дјете од сексуалног искориштавања и сексуалног злостављања (ETS бр. 201, 2007. године), Поглавље I. Сврха, принцип недискриминације и дефиниције, члан 1. Циљеви, члан 3. Дефиниције, Поглавље IV – Мјере заштите и помоћи жртвама, члан 11. Принципи) / *Council of Europe Convention on the Protection of Children against Sexual Exploitation and Sexual Abuse (ETS No. 201, 2007), Chapter I – Purposes, non-discrimination principle and definitions, Article 1 - Purposes, Article 3 – Definitions, Chapter IV – Protective measures and assistance to victims, Article 11 – Principles;* и

– Европска конвенцију о заштити људских права и основних слобода (ETS бр. 5, 1950. године), Поглавље I. Права и слободе, члан 3. Забрана мучења, члан 4. Забрана ропства и присилног рада, члан 14. Забрана дискриминације / *European Convention for the*

Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (ETS No. 5, 1950), Section I – Rights and freedoms, Article 3 – Prohibition of torture, Article 4 – Prohibition of slavery and forced labour, Article 14 – Prohibition of discrimination.

У дијелу међународних извора права, коснудтовани су сљедећи извори:

– Конвенција Уједињених нација о укидању свих облика дискриминације жена (CEDAW) усвојена 18. децембра 1979. године / *United Nations Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women (CEDAW) adopted on 18 December 1979;*

– Конвенција Уједињених нација о правима дјетета (из 1989. године) / *United Nation Convention on the Rights of the Child of 20 November 1989;*

– Конвенција Уједињених нација против тортуре и других сурових, нељудских или понижавајућих казни и поступака од 10. децембра 1984. године / *United Nation Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment of 10 December 1984;*

– Међународна конвенција о заштити свих особа од присилног нестанка усвојена од стране Генералне скупштине Уједињених нација 20. децембра 2006. године / *International Convention for the Protection of All Persons from Enforced Disappearance (ICPPED) adopted by the United Nations General Assembly on 20 December 2006.*

Доношење овог нацрта допринијеће испуњавању обавеза садржаних у члану 99. Споразума о стабилизацији и придруживању, које се односе на сарадњу уговорних страна у области у социјалне политике.

IV РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Важећим Законом о заштити цивилних жртава рата – пречишћени текст („Службени гласник Републике Српске“, број 24/10) нису у потпуности ријешени статус и права жртава ратне тортуре као посебне категорије цивилних жртава рата, због сљедећих препрека: немогућности подношења захтјева за остваривање статуса и права због преклузивног рока који је истекао 31. децембра 2007. године, немогућности остваривања статуса и права због строгих услова прописаних Законом, а односе се на степен тјелесног оштећења (најмање 60%), те немогућности прибављања неопходних доказа (медицинска документација не старија од годину дана од дана престанка околности под којим је тјелесно оштећење задобијено). Из наведених разлога, одређен број лица који је био изложен разним облицима тортуре није остварио никакав статус, нити право по том основу. У пракси се таква лица често појављују као свјedoци у кривичним предметима који се односе на ратне злочине, а да при том немају признат статус жртве, нити им је важећи законодавни оквир обезбиједио било који облик репарације у складу са међународним документима који се односе на ову категорију лица, те је доношење новог закона којим ће бити обухваћене жртве ратне тортуре (жртве силовања, злостављања, лишавања слободе) неопходно у циљу усклађивања са потписаним међународним документима којим је дата дефиниција тортуре и утврђена обавеза земаља потписница да кроз своје законодавство обезбиједи репарацију жртвама тортуре, а посебно жртвама сексуалног насиља као најтежој категорији жртава тортуре.

С обзиром на то да је важећи Закон о заштити цивилних жртава рата у пречишћеном тексту који није могуће мијењати према одредби члана 231. Пословника Народне скупштине Републике Српске, потребно је доношење овог закона.

V ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРЕДЛОЖЕНИХ РЈЕШЕЊА

Члан 1. – услови и поступак за признавање статуса и права жртава ратне тортуре, права по основу утврђеног статуса, начин остваривања и обезбјеђивање средстава за остваривање права, те друга питања од значаја.

Члан 2. – искључивање било ког облика дискриминације и изрази употребљени у овом закону.

Члан 3. – жртве тортуре према територијалном и временском оквиру, дефинисање појма и израза „тортура“.

Члан 4. – појам жртве тортуре према врсти (облику).

Члан 5. – дефинисано ко може остварити статус жртве тортуре и/или права.

Члан 6. – право страних држављана да остваре статус и/или право жртве тортуре

Члан 7. – остваривање статуса жртве тортуре и/или права ако та права већ нису остварена и лица која не могу остварити статус и/или права у складу са овим законом.

Члан 8. – права која жртва тортуре може остварити по овом закону, под условима прописаним овим законом.

Члан 9. – могућност да се обезбиједи социјална заштита, бесплатна правна помоћ и ослобађање од плаћања административних и судских такса у складу са прописима којим се уређују наведене области:

- социјална заштита – у складу са Законом о социјалној заштити („Службени гласник Републике Српске“, број 37/12),
- бесплатна правна помоћ – у складу са Законом о бесплатној правној помоћи („Службени гласник Републике Српске“, бр. 120/08, 89/3 и 63/14),
- ослобађање од плаћања административних такса – у складу са Законом о административним таксама („Службени гласник Републике Српске“, бр. 100/11, 103/11 и 67/13),
- ослобађање од плаћања судских такса – у складу са Законом о судским таксама („Службени гласник Републике Српске“, бр. 73/08, 49/09, 67/13 и 63/14) – као обрађивач тог закона, Министарство правде Републике Српске је у свом мишљењу на Нацрт закона, број: 08.020/020-2267/17 од 11. октобра 2017. године, навело да се већ приступило измјенама и допунама наведеног закона, којим ће бити омогућено да се лица из Нацрта закона о заштити жртава ратне тортуре ослободе плаћања судске таксе.

Члан 10. – мјесечно новчано примање жртава тортуре, висина примања облику и посљедицама настале тортуре, подношење захтјева за остваривање права на већа примања и одустанак од захтјева.

Члан 11. – право на здравствено осигурање жртава тортуре, ослобођења од трошкова личног учешћа у кориштењу здравствене заштите и начин обезбјеђења средства за остваривање овог права – Министарство здравља и социјалне заштите је својим мишљењем број: 11/05-012-464/17 од 18. 10. 2017. године констатовало да је потребно усаглашавање члана 10. Закона о здравственом осигурању („Службени гласник Републике Српске“, бр. 18/99, 51/01, 70/01, 51/03, 57/03, 17/08, 01/09 и 106/09) са овим законом.

Члан 12. – право на бањску рехабилитацију жртава тортуре

Члан 13. – право на подстицај за запошљавање и самозапошљавање жртава сексуалног насиља.

Члан 14. – услови, начин, поступак и образац захтјева за утврђивање статуса жртве тортуре, остваривање права на мјесечно новчано примање и права на здравствену заштиту.

Члан 15. – докази о претрпљеној тортури органа који води поступак и подносиоца захтјева.

Члан 16. – увјерење Центра о чињеници torture као доказно средство и рок за достављање, докази других органа, врсте доказа, изјаве странке, свједока и медицинска документација као доказна средстава и достављање мишљења.

Члан 17. – доношењем управног акта, жалба и поступак по жалби, ревизија првостепеног рјешења и вођење управног спора.

Члан 18. – одлуке Министарства у поступку ревизије и рјешење донесено у поступку ревизије.

Члан 19. – одредбе закона којим се регулише општи управни поступак и саслушање странке.

Члан 20. – мјесно надлежан орган за лица која немају пребивалиште у Републици Српској.

Члан 21. – трошкови органа у поступку по овом закону.

Члан 22. – доспјелости кориштења права на мјесечно новчано примање, надлежан орган за извршење доспјелог рјешења и дужности органа.

Члан 23. – матична евиденција корисника права по овом закону и утврђивање садржаја и начина вођења евиденције корисника права.

Члан 24. – услови и начин примања новчаних примања корисника права.

Члан 25. – дужност о пријави промјена корисника права и посљедице због неизвршавања дужности.

Члан 26. – исплата мјесечног новчаног примања и поступање у случају престанка права на мјесечно новчано примање по овом закону.

Члан 27. – рок застарјелости потраживања новчаних примања и права из кога проистичу новчана примања по овом закону.

Члан 28. – одредба о доспјелим а неисплаћеним износима новчаних примања.

Члан 29. – одредба од немогућности преноса права стечена по овом закону.

Члан 30. – враћање исплаћених новчаних примања по овом закону за лице које није имало право, рок застарјелости и висина новчаног потраживања.

Члан 31. – дужност органа надлежног за рјешавање о правима по овом закону над примјеном члана 30. овог закона, рјешења о обавезном враћању неосновано примљених средстава, жалба на рјешење и рок за подношење.

Члан 32. – висина, накнада штете и начин намирења средстава од корисника новчаног примања по овом закону или закону из области борачко-инвалидске заштите и поступање у случају када лице није корисник.

Члан 33. – обезбјеђивање средства потребних за остваривање права прописаних овим законом.

Члан 34. – обезбјеђивање и врста трошкова у вези са остваривањем права на мјесечна новчана примања по овом закону.

Члан 35. – управни и инспекцијски надзор.

Члан 36. – извјештај првостепеног органа на захтјев Министарства и инструкције Министарства.

Члан 37. – новчана казна, рок, услови за изрицање и висина казне за прекршај првостепеном органу и одговорном лицу у првостепеном органу.

Члан 38. – рок за подношење захтјева за признавање статуса и/или права жртве torture и рок за подношење у случају захтјева заснованог на претходно пресуђеној кривичној ствари, а правоснажност пресуде наступила по истеку рока.

Члан 39. – поступање у случају стицања статуса жртве torture и/или права на новчано примање по истом чињеничном основу по прописима Републике Српске из

области борачко-инвалидске заштите, признавање статуса и права у складу са овим законом по повољнијим условима и губитак стечених права.

Члан 40. – рок за доношење правилника којим ће се уредити матична евиденција корисника права (члан 23. став 2).

Члан 41. – одредбе о ступању Закона на снагу.

VI ПРОЦЈЕНА УТИЦАЈА ЗАКОНА, ДРУГИХ ПРОПИСА И ОПШТИХ АКТА НА УВОЂЕЊЕ НОВИХ, ИЗМЈЕНУ ИЛИ УКИДАЊЕ ПОСТОЈЕЋИХ ФОРМАЛНОСТИ КОЈЕ ОПТЕРЕЂУЈУ ПРИВРЕДНО ПОСЛОВАЊЕ

Министарство за економске односе и регионалну сарадњу је Мишљењем број: 17.04-020-2263/17 од 19. октобра 2017. године констатовало да је обрађивач закона правилно анализирао постојеће стање и дефинисао проблем, те је исти саставни дио „Разлога за доношење закона,“ правилно дефинисао циљеве који се желе постићи доношењем закона и правилно спровео процес консултација, те утврдило да је обрађивач приликом примјене скраћеног процеса процјене утицаја прописа поступио у складу са методологијом прописаном у т. VI и VIII Одлуке о спровођењу процеса процјене утицаја прописа у поступку израде прописа.

VII УЧЕШЋЕ ЈАВНОСТИ И КОНСУЛТАЦИЈЕ У ИЗРАДИ ЗАКОНА

Примјењујући критеријуме из тачке 9. Смјерница за поступање републичких органа управе о учешћу јавности и консултацијама у изради закона („Службени гласник Републике Српске“, број 123/08), утврђено је да овај закон може имати значајан утицај на јавност, те да подлијеже обавези консултација. Консултације су вршене у оквиру Радне групе за израду текста Закону у коју су, поред представника Министарства, именовани и представници организација од јавног интереса које заступају интересе жртава тортуре: Савеза логораша Републике Српске и Удружења жена жртава рата Републике Српске, те других републичких органа, Министарства здравља и социјалне заштите, Републичког центра за истраживање рата, ратних злочина и несталих лица, те Гендер центра Владе Републике Српске. Сви приједлози именованих чланова Радне групе су разматрани током израде Пренацрта закона и знатно су утицали на садржај прописа. Такође, Преднацрт закона је у смислу тачке 4. Смјерница био објављен на интернет страници Министарства и на исти су достављене одређене примједбе и приједлози, који су након разматрања дјелимично прихваћени и уграђени у Нацрт закона.

Образложење уважених примједба и приједлога на Преднацрт закона:

- примједба на члан 2. став 2. (члан 3. став 2. Нацрта закона) – у потпуности је усклађена дефиниција тортуре са УН Конвенцијом против тортуре и других сурових, нељудских и понижавајућих казни или поступака,
- примједба на члан 3. тачка 2. (члан 4. став 2. Нацрта закона) – прецизније дефинисање сексуалног насиља, усклађено са Кривичним законом Републике Српске,
- примједба на чл. 7. и 8. (члан 9. Нацрта закона) – могућност ослобађање од плаћања судских такса,
- примједба на члан 9. (члан 10. Нацрта закона) – додат је нови став 2. којим су уведене посебне, специфичне категорије жртава сексуалног насиља, због чега је у члану 17. (члану 15. Нацрта закона) додат нови став 3,

- примједба на члан 19. (члан 16. Нацрта закона) – дјелимично је прихваћена у ставу 5. (медицинска документација као доказ), у ставу 6. (мишљења удружења се прибављају по потреби, а не обавезно) и у истом члану додат је нови став 7. којим је остављен рок за достављање мишљења и дата могућност одлучивања органу и без тог мишљења,
- примједба на члан 23. (члан 19. Нацрта закона) – додат је нови став 2. којим је дефинисан начин узимања изјаве странке (жртве тортуре), када је она неопходна,
- примједба на члан 24. (члан 20. Нацрта закона) – одређена мјесна надлежност по мјесту посљедњег пребивалишта, односно боравишта за лица која немају пребивалиште у Републици Српској,
- примједба на члан 27. (члан 23. став 1. Нацрта закона) – прописана је обавеза Министарства да обезбједи тајност података из своје евиденције у складу са прописом из области заштите личних података.

Образложење примједба на Преднацрт закона које нису уважене:

- примједба на члан 4. (члан 5. Нацрта закона) – у смислу да се брише ограничење које се односи на пребивалиште као услова за стицање статуса и права жртве – у циљу спречавања промјене пребивалишта искључиво ради намјере остваривања статуса и права, а неспорно је да законодавац има овлашћење да пропише услове за стицање статуса и права,
- примједба на члан 6. став 2. (члан 7. став 2. Нацрта закона) којим се онемогућава стицање статуса и права припаднику непријатељских оружаних снага и паравојних формација, односно њиховим сарадницима јер би било нелогично да се припаднику супротне стране у оружаном сукобу (непријатељу) као починиоцу тортуре дозволи изједначавање са жртвама које су претрпиле тортuru од тог истог непријатеља, а општепозната је чињеница ко су биле супротстављене стране у оружаном сукобу у БиХ,
- примједба на члан 9. (члан 10. Нацрта закона) – због различитог износа новчаног примања за жртве сексуалног насиља претрпљеног у заробљеништву и остале жртве сексуалног насиља јер се у првом случају ради о двоструком облику тортуре – заробљеништву и сексуалном насиљу,
- примједба на члан 17. (члан 14. Нацрта закона) – да се због стигматизације направи изузетак за жртве сексуалног насиља у смислу да захтјев могу поднијети Министарству јер би се истим прописом, у зависности од врсте тортуре, двоструко прописивао поступак и нарушавао принцип јединственог поступка за стицање статуса и права свих жртава тортуре и на различите начине одређивала надлежност органа за вођење поступка, а имајући у виду да странка не мора непосредно да поднесе захтјев и да се докази прибављају по службеној дужности, што умањује стигму,
- примједба на чл. 18. и 19. да није јасно шта је орган и ко доноси одлуку о испуњавању услова за признавање статуса жртве јер је у члану 17. прописано ком органу се подноси захтјев, а у члану 20. у ставу 2. који орган рјешава по жалби,
- примједба на члан 19. ст. 1. до 4. (члан 16. Нацрта закона) јер се утврђивање чињеница о околностима тортуре врши на поуздан начин, прикупљањем доказа од званичних органа који располажу таквим доказима, а дозвољене су све врсте доказних средстава, тако да је формирање посебног тијела које ће издавати доказе непотребно,
- примједба на члан 20. која се односи на ревизију коју врши Министарство јер се против коначног рјешења донесеног у поступку ревизије као посебног поступка

контроле законитости рјешења првостепених органа, може покренути управни спор.

- примједба да се члан 22. избрише (члан 1. став 7. Нацрта закона) јер би се омогућавањем вођења управног спора против рјешења која су поништена и враћена на поновни поступак, створила могућност за више паралелних управних спорова у истој управној ствари, што компликује поступак,
- примједба на члан 31. (члан 30. став 2. Нацрта закона) која се односи на застарјелост потраживања јер је наведени члан усклађен са прописом којим је уређена та материја,
- примједба на члан 44. (члан 38. Нацрта закона) у погледу трогодишњег рока за подношење захтјева јер странка има довољно времена да одлучи да ли ће поднијети захтјев, а законодавац има овлашћење да прописује рокове, уколико то сматра оправданим.

VIII ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА И ЕКОНОМСКА ОПРАВДАНОСТ ДОНОШЕЊА ЗАКОНА

За финансирање мјесечних примања по овом закону који би требало да се примјењује од 2018. године, потребно је успоставити нову буџетску позицију „заштита жртава ратне тортуре“ и обезбиједити средства за те намјене. Имајући у виду обавезу доношења овог закона утврђену Програмом рада Народне скупштине Републике Српске за 2017. годину, процјена овог министарства је да је на новој буџетској позицији потребно планирати средства у износу од 1.600.000 КМ на годишњем нивоу.

Према прикупљеним подацима од Центра за истраживање рата, ратних злочина и тражење несталих лица, евидентирани број жена жртава ратне тортуре је 819, од чега 525 жена које су биле жртве сексуалног насиља. Предложеним законским рјешењем у члану 10. Нацрта, жртвама сексуалног насиља које су биле у заробљеништву, признаје се мјесечно новчано примање у износу личне инвалиднине коју остварује цивилна жртва рата четврте групе (170,64 КМ), а осталим жртвама сексуалног насиља које су то насиље претрпјеле под другачијим околностима, износ који остварује цивилна жртва рата треће групе (127,98 КМ). Такође, Закон издваја специфичну, најтежу групу жртава сексуалног насиља с обзиром на настале посљедице и предвиђа мјесечна примања у износу цивилне инвалиднине друге групе (298,61 КМ), али процјена је да се не ради о великом броју таквих лица.

Под претпоставком да је поменути број од 525 жртава сексуално насиље претрпио за вријеме заробљеништва и остварио право на мјесечно примање од 170,64 КМ, било би потребно обезбиједити 1,075.032 КМ на годишњем нивоу ($525 \cdot 170,64 \text{ КМ} \cdot 12$ мјесеци).

Уколико би се за 294 жртве (разлика која се добије кад се од поменутог броја жртава од 819 одузме број 525 – жртве сексуалног насиља преживљеног у логору), исплаћивао мјесечни износ примања у висини од 127,98 КМ, било би потребно обезбиједити 451.513,44 КМ на годишњем нивоу ($294 \cdot 127,98 \cdot 12$ мјесеци). Према наведеној процјени, укупно потребна средства на годишњем нивоу за 819 лица су 1.526.545,44 КМ.

Међутим, процјена је да одређен број жртава сексуалног насиља из личних разлога неће ни подносити захтјев за признавање статуса и права.

Корисници мјесечних примања по овом закону би била и лица која су била малолетна за вријеме заробљеништва у логору, уколико им је утврђен степен тјелесног оштећења од 20% до 60%. Висина мјесечног примања се одређује, без обзира на категорију, у износу од 127,98 КМ. Међутим, не може се утврдити износ потребан за ову категорију жртава тортуре, јер је потребно вјештачење за степен тјелесног оштећења сваког

подносиоца захтјева, али је процјена да по овом основу неће бити значајан број корисника, тако да би износ разлике средстава ($1.600.000 \text{ KM} - 1.526.545 \text{ KM} = 73.455 \text{ KM}$) био довољан за ову категорију корисника.

Имајући у виду напријед наведено, сматрамо да би износ од 1.600.000 KM на годишњем нивоу био довољан за финансирање мјесечних примања свих потенцијалних корисника права по овом закону.